

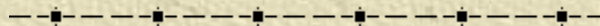

Ο ρόλος της μέλισσας και της Μελισσοκομίας στην ανθεκτικότητα του αγροδασικού τοπίου στην κλιματική κρίση

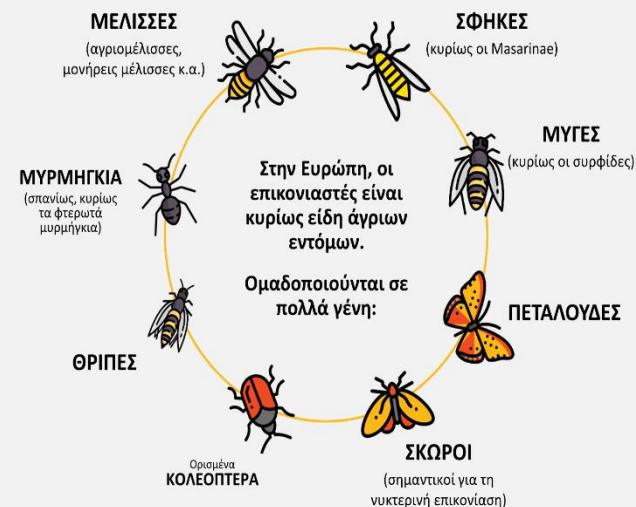
Σοφία Γούναρη

Ινσ. Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων
ΕΛΓΟ «ΔΗΜΗΤΡΑ»

Η Πραγματικότητα

- ✧ Η συχνότητα και η σοβαρότητα ακραίων **φυσικών φαινομένων** έχει ενταθεί
- ✧ Σύμφωνα με την Διακυβερνητική επιτροπή του ΟΗΕ, οι πληθυσμοί των **φυσικών επικονιαστών** έχουν μειωθεί έως και 75%.
- ✧ **Η μελιτόεσα μέλισσα** έχει ανακηρυχθεί ως το πολυτιμότερο έμβιο ον στον πλανήτη μας.
Earthwatch Institute, 2019.

Διαχειριζόμενα έντομα-επικονιαστές:

η μελιφόρος μέλισσα
(κυρίως η *Apis mellifera*, η οποία έχει μεγάλη αξία για τον μελισσοκομικό κλάδο και την παραγωγή μελιού και άλλων μελισσοκομικών προϊόντων – βασιλικού πολτού, κεριού, πρόπολης και γύρης)

η αγριομέλισσα
(κυρίως για την επικονίαση της τομάτας στα θερμοκήπια)

η μονήρης μέλισσα
(κυρίως οι *Osmia rufa* και *Osmia cornuta*, για την επικονίαση των οπωροφόρων δέντρων)

η μύγα (κυρίως οι συρφίδες για την επικονίαση στα θερμοκήπια)

Φυσικοί επικονιαστές

- ❖ Το **90%** των **άγριων φυτών** που υπάρχουν στον πλανήτη, το **75%** της **παγκόσμιας παραγωγής τροφίμων** (φρούτα, λαχανικά, ξηροί καρποί), το **35%** της **παγκόσμιας γεωργικής παραγωγής, εξαρτώνται από τους επικονιαστές**
- ❖ Έως **22 δισ. €** της **ετήσιας γεωργικής παραγωγής της Ε.Ε.** αποδίδεται άμεσα στα έντομα-επικονιαστές.
- ❖ Η επικονίαση από έντομα ή άλλα ζώα ευνοεί την **ποσότητα** και **ποιότητα** των παραγόμενων φρούτων, λαχανικών, καρπών και σπόρων.
- ❖ Οι επικονιαστές συμβάλλουν επίσης άμεσα στη παραγωγή φαρμάκων, βιοκαύσιμων, ινών και δομικών υλικών.

Μονοκαλλιέργεια vs μικτή καλλιέργεια

Δάσος Δάσος vs Δάσος «σαλόνι»

Δάσος ανοικτό vs Δάσος «καρτ ποστάλ»

Απαγορεύεται η
πρόσβαση σε δάση - Τα
πρόστιμα για
παραβάσεις

Δάσος παραγωγικό vs Δάσος «έρημος»

Αγροδασικά τοπία

Το παρελθόν είναι εδώ !

Περιβάλλον, Παραγωγή τροφίμων και Μέλισσα (*Apis mellifera*)-Μελισσοκομία

- ✓ Διατήρηση της **βιοποικιλότητας** της χλωρίδας και της πανίδας. Το **65%** των φυτών συνολικά και ιδιαίτερα το **86%** των **δασικών ειδών** επικονιάζονται από μέλισσες
- ✓ **Παραγωγή** φρούτων, καρπών, σπόρων
- ✓ Μέσω της επιβίωσης των φυτικών ειδών, π.χ. αγριοτριφυλλων, βελτίωση της **γονιμότητας του εδάφους**.
- ✓ Μέσω της παραγωγής ζωοτροφών, βελτίωση της παραγωγής **κρέατος, γάλακτος, ωών** κι άλλων γαλακτοκομικών προϊόντων

Οικονομικότητα

Η παραγωγή μελιού στην Ελλάδα υπολογίζεται στους
15.000 – 17.000 τον. ετησίως

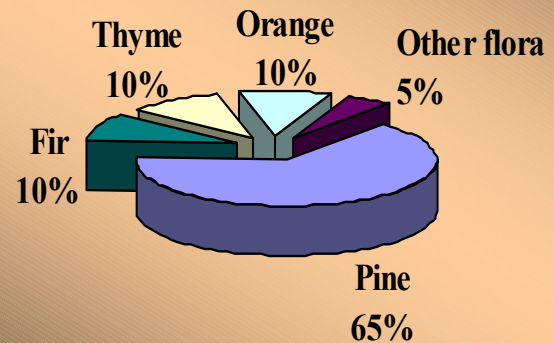

Το μέλι μελιτώματος
αντιπροσωπεύει συνήθως
περίπου το 70%.

Το μέλι **πεύκου** είναι η
μεγαλύτερη κατηγορία, με
>60%.

Άλλα μέλια μελιτώματος
είναι το μέλι **ελάτης** (*Abies*
spp.) and το μέλι **δρυός**
(*Quercus spp.*)

Annual honey production per
category

Κύρια ανθόμελα που παράγονται
είναι: πορτοκαλιά, θυμάρι,
βαμβάκι, ερείκη....

Κοινωνία - Άνθρωπος

- ✓ Καταπολέμηση της φτώχειας και της ανεργίας.
Προσφέρει **τρόφιμα, χρήματα, φάρμακα**
- ✓ Ανάπτυξη – εκπαίδευση **οικολογικής συνείδησης**,
γνωριμία κι ανάπτυξη σχέσης με το περιβάλλον,
ανάπτυξη της ικανότητας παρατήρησης
- ✓ Βελτίωση της **ψυχολογίας** και της **κοινωνικότητας**.
Αντιμετώπιση του υπερφίαλου κυρίαρχου των πάντων....

Μελισσοκομία: Παραγωγικός κλάδος που
εμπλουτίζει και δεν αφαιρεί

Η Μελισσοκομία ζει στο δάσος και στον αγρό

Η Μελισσοκομία ζει στο χωριό και ζει και στην πόλη

Η Μελισσοκομία

Δεν καταστρέφει ≠ προστατεύει

Δεν φτωχαίνει ≠ εμπλουτίζει

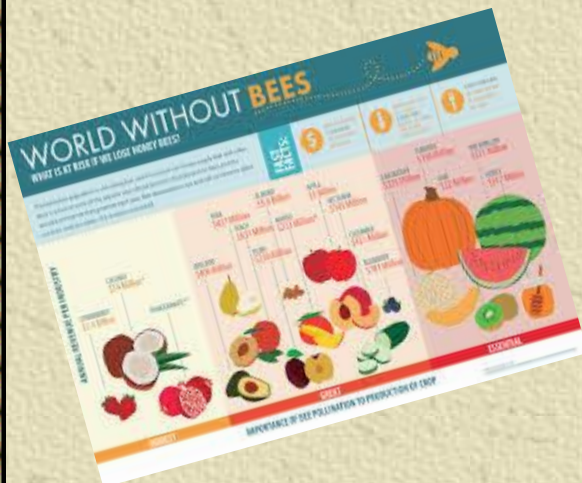

Δεν αποψιλώνει ≠,
εμπλουτίζει

Δεν καίει, ≠ καίγεται!!!

Η μέλισσα και η Μελισσοκομία στην **ΕΛΛΑΔΑ**

Νομοθεσία παρωχημένη,
σισύφεια ή τιμωρητική
Πολίτες με Φόβο και
Ημιμάθεια
Κρατικός μηχανισμός με
υπερβάλλοντα ζήλο....

25μ. από δρόμο, **50μ.** από σπίτια,
50μ από **εργοτάξια**, πυροφυλάκια,
ξωκλήσια, μονές, **πηγές**, βρύσες και
ΑΛΛΕΣ τουριστικές υποδομές ....

Επιβίωση, προστασία του περιβάλλοντος

Σε μια κοινωνική
πραγματικότητα στηριγμένη
στο χρήμα ή / και στο
ανταποδοτικό όφελος

Το περιβάλλον για να
επιβιώσει θα πρέπει να δίνει
έσοδα ή/και τροφή, να γίνει
αναπόσπαστο μέρος της
καθημερινότητας των
ανθρώπων και όχι θεατρικό
σκηνικό

...η κυβέρνηση έχει συνειδητοποιήσει ότι εάν δεν δημιουργήσουμε μία «οικονομία του δάσους», όσο και να αυξηθούν τα χρήματα για την πυροπροστασία, δεν θα φτάνουν ποτέ.... (κος Σκυλακάκης,ΥΠΕΝ)

Μελισσοκομία

(μανιτάρια, τσάι)

Ζωική παραγωγή

A bulldozer is shown in the process of clearing a steep, eroded bank. The machine is positioned on a path of loose soil and debris, pushing a large pile of earth. In the background, another bulldozer is visible on the left side of the frame, working on a similar section of the bank. The scene is set against a backdrop of dense green trees and a clear blue sky with scattered white clouds. The ground is uneven and shows signs of significant erosion.

Η άσκηση της **Μελισσοκομίας** πρέπει να πάρει τη θέση της σαν πρωτεύουσα παραγωγική δραστηριότητα και θεματοθύλακας της διατήρησης της βιοποικιλότητας

« Η φωτιά που με καίει είναι αυτή που με φωτίζει»

- ✓ **Νομοθέτηση** της απρόσκοπτης άσκησης της Μελισσοκομίας
- ✓ **Συνεργασία** στην χωροθέτηση περιοχών άσκησης της μελισσοκομίας, ιδιαίτερα σε ορεινούς όγκους που δέχονται μεγάλη οικιστική ή άλλη πίεση
- ✓ Χαρακτηρισμός επιλεγμένων δασικών εκτάσεων, καμένων και μη, ως **«Δάση της Μελισσοκομίας»**, όπου η Μελισσοκομία θα είναι η πρωτεύουσα οικονομική δραστηριότητα, αλλά όχι η μόνη.
- ✓ Αξιοποίηση **χέρσων ή προς αποκατάσταση περιοχών**, λατομείων, αιολικών πάρκων ή άλλων (Λάρκο, Σκαλιστήρι) με φύτευση μελισσοκομικών φυτών και διαμόρφωση χώρων εγκατάστασης μελισσοκομείων, με τη συνεργασία φορέων της Μελισσοκομίας και του Δασαρχείου

Θα πρέπει να δημιουργηθούν **νέα πρότυπα**
πολύ-λειτουργικής διαχείρισης.

Δημιουργία **Πολυλειτουργικών**
Αγροκτημάτων

(ΚΥΑ Αριθ. 543/34450(ΦΕΚ Β' 1145/03-04-2017).

Χρησιμοποίηση νέων καινοτόμων εργαλείων χρήσης γης όπως

(1) η **Συμμετοχική επιστασία γης**- Δασαρχείο/ Συνεταιρισμός

(2) τα Παγκόσμια Συστήματα Ιδιαίτερης **Αγροτικής**
Κληρονομιάς του ΟΗΕ (FAO-GIAHS)

(3) **Η αγροτική γη Υψηλής Φυσικής Αξίας** (HNV: High Nature Value farmland) η οποία αξιοποιεί τα αγροτικά προϊόντα και τη παραδοσιακή παραγωγή τους σε ημιορεινές, ορεινές και νησιωτικές περιοχές

Αυτές θα ήταν καλές πρακτικές για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης!!!

Η σχέση της Μελισσοκομίας με την κοινωνία και
το περιβάλλον είναι επ' αμοιβαίω **επωφελής**

Γι' αυτό πρέπει να προχωρήσουμε.

όπως οι μέλισσες, με τις μέλισσες !!!

